

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
TÜRKMER

2025 / Temmuz Ayı Türk Dünyası Gündemi

 turkmer.sakarya.edu.tr

Türk Devletleri Teşkilatı - Azerbaycan - Kazakistan - Özbekistan -
Kırgızistan - KKTC - Macaristan - Türkmenistan

Azerbaycan Cumhuriyeti

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Ekonomik İşbirliğı Teşkilatı 17. Zirvesi Azerbaycan'da Gerçekleştirildi

Ekonomik İşbirliğı Teşkilatı, 17. Zirvesi 3-4 Temmuz tarihlerinde, Azerbaycan'ın Hankendi şehrinde gerçekleştirildi. Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in ev sahipliğinde Hankendi Kongre Merkezi'nde düzenlenen zirve öncesi liderler, aile fotoğrafı için bir araya geldi.

Liderler, "Sürdürülebilir ve İklim Değişikliğine Dayanıklı bir Gelecek için Yeni Ekonomik İşbirliğı Teşkilatı Vizyonu" temalı zirvenin yapılacağı salona geçti.

Zirvenin Karabağ'da bir dönem Ermenistan'ın kurduğu rejimin başkent olarak kullandığı Hankendi'de yapılması, Azerbaycan için sembolik önem taşımakta.

Aliyev, Bakü'de Suriye Cumhurbaşkanı Şara ile Görüştü

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev 12 Temmuz'da, çalışama ziyareti için Bakü'ye gelen Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara ile görüştü.

Azerbaycan Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamaya göre Aliyev ve Şara, bakanlar ve diğer yetkililerin de katılımıyla görüşme gerçekleştirdi.

Aliyev, devrik Esad rejiminin uzun yıllar Azerbaycan'a karşı dostane olmayan siyaset izlediğini ve ilişkilerde durgunluk yaşandığını belirtti.

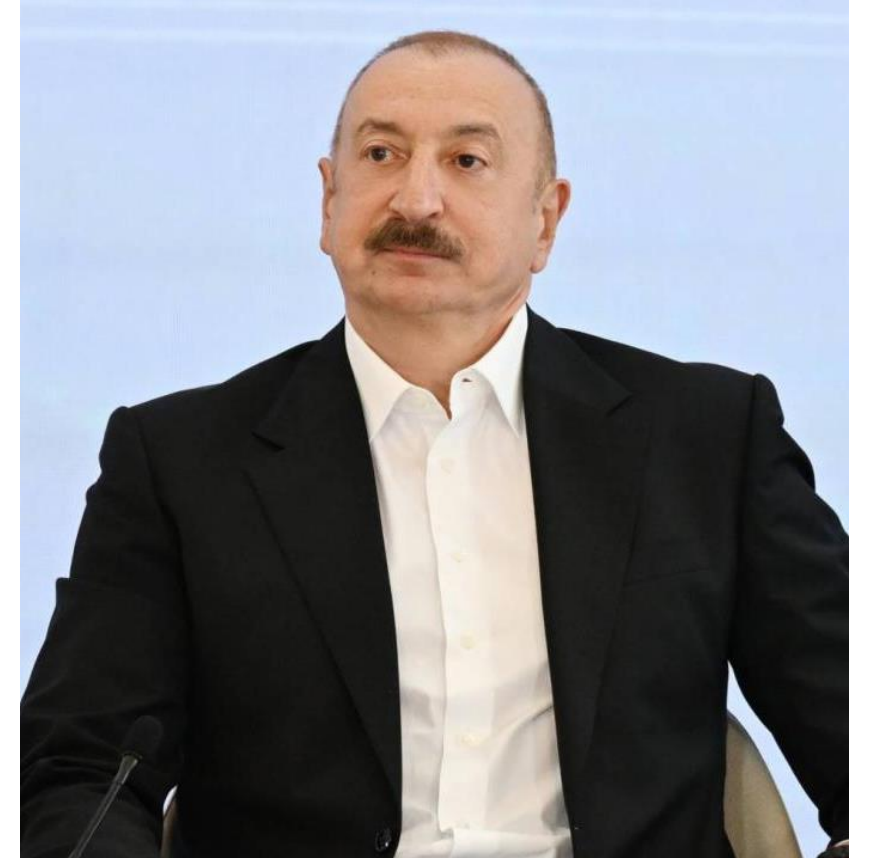
Suriye'de yeni yönetimin göreve gelmesinden sonra işbirliği anlamında bakış açılarının ciddi biçimde genişlediğini belirten Aliyev, bunu ilerletmeyi arzu ettiklerini söyledi.

Aliyev: Ukraynalılar teslim olmamalı ve toprak bütünlüklerinin ihlalinin kabul etmemeliler

Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev 19 Temmuz'da 3. Şuşa Global Medya Forumu'nda yaptığı konuşmada, Ukraynalılara seslenerek, "Hiçbir zaman işgali kabullenmeyin. Ukraynalılar teslim olmamalı ve toprak bütünlüklerinin ihlalinin asla kabul etmemeliler" tavsiyesinde bulundu.

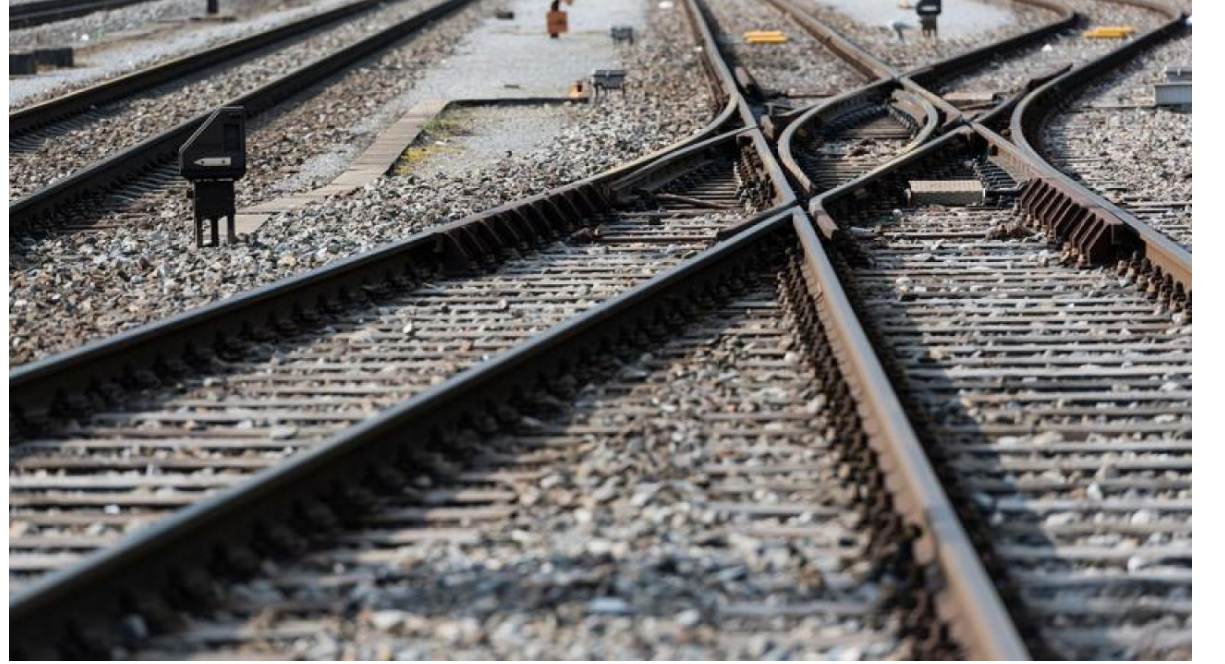
Aliyev Zengezur Koridoru'nun önemine de değindi. Koridorun yıllık taşıma kapasitesinin 15 milyon tona ulaşacağını ve Azerbaycan'ın kendi toprakları üzerinde demir yolu inşaatını hızla sürdürdüğünü belirtti.

Türkiye'yi Nahçıvan'a Bağlayacak Demir Yolu Projesine 2,4 Milyar Euroluk Finansman Sağlanacak

Türkiye Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu 22 Temmuz'da yaptığı açıklamada, Türkiye ile Nahçıvan arasında demir yolu bağlantısı kuracak Kars-Iğdır-Aralık-Dilucu Demir Yolu Projesi için Hazine ve Maliye Bakanlığının yürüttüğü çalışmalarla 2,4 milyar euroluk dış finansman temin edildiğini açıkladı.

Uğraloğlu Azerbaycan ile gerekli adımların atıldığını ve projenin yakın zamanda hayata geçirileceğini belirtti.

Kazakistan Cumhuriyeti

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kazakistan’da Su Yönetimi ve Temiz İçme Suyu Projeleri

1 Temmuz’da düzenlenen hükümet toplantısında, su yönetimi, altyapı modernizasyonu ve dijital çözümler gündeme alındı. Su Kaynakları ve Sulama Bakanlığı, içme suyu projeleri, su tasarrufu teknolojileri ve Ulusal Su Kaynakları Bilgi Sistemi hakkında bilgi verdi. Sanayi ve İnşaat Bakanlığı, yıl sonuna kadar tüm yerleşim yerlerine içme suyu sağlanması hedefine yönelik çalışmaları aktardı.

Başbakan Olzhas Bektenov, geciken projeler için ek finansman ve hızlandırma talimatı verdi. Kızıldorda’da tarım alanlarının sulanması için 1 milyar, Türkistan bölgesinde köylere içme suyu sağlanması için 20 milyar tenge kaynak ayrıldı.

Güney bölgelerdeki su sıkıntısının giderilmesi amacıyla Kırgızistan ve Özbekistan ile ek su temini konusunda anlaşmaya varıldı.

Yeni yürürlüğe giren “Su Kanunu”, iklim değişikliği ve entegre su kullanımı ilkeleriyle Orta Asya için örnek gösterildi. “Temiz Kazakistan” girişimi kapsamında 189 bin ton çöp toplandı, 735 bin hektar alan temizlendi ve 2 milyondan fazla ağaç dikildi.

Kazakistan'da Beş Sınır Ötesi Merkezde İlerleme ve Planlar

1 Temmuz'da Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi Bakanı Serik Jumangarin başkanlığında yapılan toplantıda, Kazakistan'ın beş sınır ötesi merkez projesinin ilerleme durumu değerlendirildi. "Orta Asya" Uluslararası Endüstriyel İşbirliği Merkezi'nde 8 endüstriyel binanın inşaatı başladı, "Alatau" Sanayi ve Ticaret Kompleksi'nde 10 yatırım projesi belirlendi. Mangistau'daki "Hazar Dügümü" kapsamında Aktau Limanı'nda ilk konteyner kompleksi 9 Haziran'da açıldı; ikinci kompleks yıl sonunda faaliyete geçecek.

"Avrasya" ve "Khorgos" merkezlerinde altyapı eksiklikleri nedeniyle gelişim sınırlı; Khorgos'ta 258 milyar tenge değerinde 45 projeden 25'i uygulama aşamasında. Toplantıda ayrıca Uygur bölgesinde Dijital Taşımacılık ve Lojistik Merkezi ile "Koljat" Tarım Sanayi Bölgesi projeleri görüşüldü. İki lojistik merkez için 1 Ağustos'a kadar ayrıntılı gelişim konseptlerinin hazırlanması kararlaştırıldı.

ABD, Kazakistan Menşeli Ürönlere %25 Gümrük Vergisi Uygulayacak

7 Temmuz'da Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Donald Trump tarafından gönderilen mektuba göre , 1 Ağustos 2025'ten itibaren Kazakistan menşeli tüm ürönlere sektörel tarifelerden bağımsız olarak gümrük vergisi uygulanacağını açıkladı.

Mektubunda, “Yıllardır Kazakistan ile yürüttüğümüz ticari ilişkilerimizi ele aldık. İlişkimiz karşılıklı olmaktan uzaktı. Bu nedenle, ABD'ye gönderilen tüm Kazak ürönlere %25 oranında vergi uygulanacaktır” ifadelerine yer veren Trump, Kazak şirketlerinin ABD içinde üretim yapmaları halinde herhangi bir tarife uygulanmayacağını da belirtti. Trump'ın bu kararına karşılık olarak, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev bir cevap mektubu gönderdi. Tokayev, ikili ticaret ilişkilerinde uzlaşmaya varılabileceğine olan inancını dile getirdi. Ancak Trump, gönderdiği resmi mektuplarla uygulanacak oranları netleştirerek kararı resmiyete döktü.

Kazakistan ile BRICS Arasındaki İlişkiler Gelişiyor

7 Temmuz tarihinde yapılan habere göre Kazakistan Başbakan Yardımcısı ve Dış İşleri Bakanı Murat Nurtleu, 2025'in Temmuz ayında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde düzenlenen 17. BRICS Zirvesi'nin hedef ve amaçlarını tam olarak desteklediklerini açıkladı. Kazakistan, küresel zorluklara karşı çok taraflı iş birliğini ve diplomatik birlikteliği desteklediğini; ekonomi, enerji, gıda güvenliği, ulaşım, eğitim, yapay zeka ve dijital dönüşüm alanlarında BRICS ile iş birliğini derinleştirmeye hazır olduklarını belirtti.

Çevre koruma, iklim değişikliğiyle mücadele ve sağlık alanında iş birliğinin önemine dikkat çeken Kazakistan; Aral Gölü'nün yeniden canlandırılması ve ormanların korunması gibi projeleri destekleyeceğini açıkladı.

Kazakistan'dan Dijital Hamle: İlk Ulusal Süper Bilgisayar Hizmete Girdi

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, 9 Temmuz tarihinde ülkenin ilk ulusal süper bilgisayarının açılış törenine katılarak sistemi resmî olarak hizmete sundu. Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) merkezli yapay zekâ şirketi Presight ile ortaklaşa geliştirilen bu sistem, Kazakistan'ın dijital dönüşüm ve teknolojik egemenlik hedefleri doğrultusunda atılmış önemli bir adımı temsil etti. Proje, ülkenin yapay zekâ ekosistemi için temel bir yapı taşı niteliği taşıırken; Kazakistan, Orta Asya'da yapay zekâ ve bulut bilişim alanında bölgesel bir merkez konumuna yerleşti.

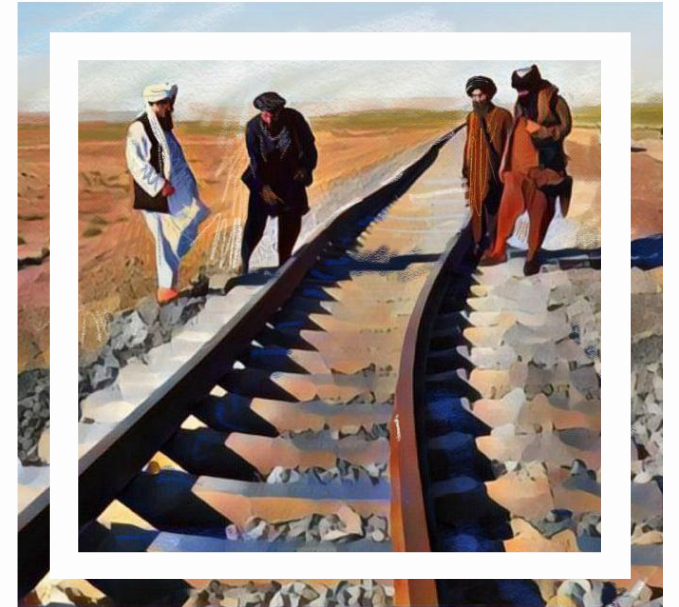
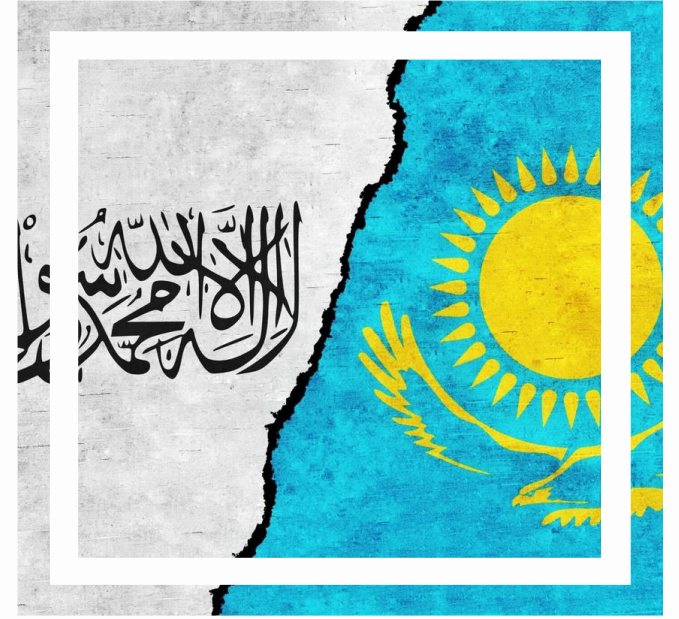

Sistem; ileri düzey araştırmalar, büyük ölçekli yapay zekâ modeli eğitimi ve güvenli veri altyapısı için tasarlandı. Gelişmiş bilgi işlem gücü sayesinde yerel geliştiricilere büyük veri analizi ve yerli yapay zekâ modelleri geliştirme gibi imkânlar sunacak.

Afganistan ve Kazakistan'dan Stratejik Demiryolu Anlaşması

10 Temmuz tarihinde Afganistan ve Kazakistan, Herat-Torghundi demiryolu hattının inşası için 500 milyon dolarlık yatırım anlaşması imzaladı. Söz konusu anlaşma, Afganistan Ekonomik İşlerden Sorumlu Başbakan Yardımcısı Molla Abdul Ghani Baradar Akhund ile Kazakistan Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Murat Nurtleu arasında Kâbil'deki Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda gerçekleştirilen görüşme sırasında resmîyet kazandı.

Taraflar, ulaştırma, madencilik, iletişim, enerji ve altyapı gibi alanlarda ortak girişimler aracılığıyla ekonomik iş birliğinin çeşitlendirilmesi ve derinleştirilmesi gerektiğinin altını çizdi. Bu çerçevede, 115 kilometre uzunluğundaki Herat-Torghundi demiryolu hattının inşasına ilişkin bir mutabakat zaptı imzalandı. Yeni demiryolu hattının Batı Afganistan'ı Türkmenistan'a bağlaması ve İran üzerinden Arap Denizi'ne kadar erişimi kolaylaştırması beklenmektedir.

Kazakistan OPEC+ Anlaşmasında Kalacak

15 Temmuz tarihinde yapılan habere göre, Başbakan Olzhas Bektenov, Kazakistan'ın OPEC+ anlaşmasından çekilmeyi planlamadığını ve yükümlülüklerini mümkün olduğunca yerine getirdiğini açıkladı. Bektenov, Tengiz'deki Gelecek Büyüme Projesi nedeniyle son dönemde üretim kotasının aşıldığını, bunun üretim paylaşım anlaşmaları çerçevesinde önceden OPEC+ ortaklarına bildirildiğini belirtti. Enerji Bakanlığı verilerine göre, Haziran 2025'te günlük ham petrol ihracatı 1,86 milyon varile ulaşarak kotayı yaklaşık 500 bin varil aştı.

Ayrıca, 2-4 Ekim 2025'te Astana'da düzenlenecek Kazakistan Enerji Haftası'na OPEC Genel Sekreteri Haitham al-Ghais katılacağı da açıklandı.

Tokayev'in Türkiye'ye Ziyareti

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, 28-30 Temmuz tarihlerinde Türkiye'ye resmî ziyarette bulundu. 29 Temmuz'da Anıtkabir'i ziyaret eden Tokayev, ardından Cumhurbaşkanlığı Sarayı'ndaki resmî törene katıldı ve Erdoğan ile birlikte "Kazakistan-Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi"nin 5. toplantısına başkanlık etti.

Görüşmelerde ticaret, yatırım, enerji, ulaştırma, tarım, eğitim, sağlık, savunma sanayi ve kültür alanlarında işbirliği konuları ele alındı. İki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması, Trans-Hazar Ulaştırma Koridoru'nun geliştirilmesi, Türk vatandaşlarına 90 güne kadar vizesiz seyahat imkânı sağlanması ve yeni eğitim kurumlarının açılması konularında mutabakata varıldı.

Ziyaret kapsamında 18 adet hükümetler arası ve bakanlıklar arası belge imzalandı. Ayrıca Tokayev'e Türkiye'nin en yüksek devlet nişanı olan "Devlet Nişanı" takdim edildi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Cumhurbaşkanı Tatar, EİT Genel Sekreteri Büyükelçi Khan ile Görüştü

4 Temmuz tarihinde Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) 17. Liderler Zirvesi Toplantısı kapsamında EİT Genel Sekreteri Büyükelçi Asad Majeed Khan ile KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ile görüştü. Toplantıda Tatar "KKTC'nin önemli ekonomik birikme sahip olduğunu söyledi ve KKTC'nin EİT'e daha fazla fayda sağlayabilmesi için daha çok rol alması gerektiğine vurgu yaptı. Khan'a KKTC'ye gösterdiği samimi tutumundan dolayı teşekkürlerini sundu. Genel Sekreter Khan'da KKTC'nin EİT'e gözlemci üye olarak katkı sağlamasından mutluluk duyduğunu ifade etti.

Cevdet Yılmaz: Dijital Altyapı Egemenliđin ve Kalkınmanın Teminatı

Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, 11 Temmuz'da yaptığı açıklamada, KKTC'de hayata geçirilen Fiber Optik Altyapı Dönüşüm Projesi'nin yalnızca bir teknolojik hamle değil, aynı zamanda egemenlik, kalkınma ve dijital bağımsızlığın bir göstergesi olduğunu vurguladı.

Yılmaz, Lefkoşa'da gerçekleşen protokol imza töreninde yapmış olduğu açıklamada, projenin Türkiye ve KKTC arasında güçlü iş birliği olduğu vurgusunu yaparak, "Bu imza, iki devletin dijital çağda geleceği birlikte inşa etme iradesinin açık bir göstergesidir" dedi. Proje çerçevesinde KKTC'de ev ve iş yerlerine yüksek hızlı, kesintisiz ve güvenilir internet hizmeti imkanı sağlanacağını ifade eden Yılmaz, bu hizmet eğitimden, ekonomiye, sağlıktan güvenliğe kadar birçok alanda dijitalleşme imkanı sağlayacağını ifade etti

16-17 Temmuz New York Toplantısı

16-17 Temmuz tarihlerinde, Genişletilmiş Gayriresmi Cenevre Toplantısının devamı gibi görülen New York Toplantısı düzenlendi.

Toplantıya KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi lideri Nikos Hristodulidis, Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanı, Yunan Dışışleri Bakanı, Birleşik Krallık Avrupa ve Kuzey Amerika'dan sorumlu Devlet Bakanı katıldı.

32 üyeden oluşan "Gençlik Teknik Komitesi" kuruldu. İklim değişikliği sonucunda gerçekleşebilecek olumsuzluklarla mücadele etmek amacıyla "Çevre Teknik Komitesi" kuruldu. KKTC Metehan sınır kapısındaki yoğunluğu azaltmak için Haspolat ve Akıncılar'da yeni sınır kapılarını açma isteğini bir kez daha yineledi. Rum yönetimi Kiracı köy kapısının sınır kapısı olarak açılması şartıyla sınır kapılarının açılmasına onay verdi. KKTC heyeti iki ülkenin de ara bölgesinde güneş enerjisi santrali kurma istediğine karşı Rum tarafı egemen gücün kendisi olduğunu ve KKTC'nin ihtiyacını Rum tarafından almasını istemesiyle sorun sonuca bağlanamadı.

Guterres, Yeni Toplantılar Planladıklarını Açıkladı.

Bu yıl Birleşmiş Milletler (BM) gözetiminde 5+1 formatında ikincisi gerçekleştirilen Kıbrıs sorunu konulu toplantı 17 Temmuz perşembe akşamı sona erdi.

Toplantı sonrasında BM Genel Sekreteri Antonio Guterres yaptığı açıklamasında bu yıl içerisinde yeni görüşmelerin düzenlendiğini belirtti.

Eylül ayında BM Genel Kurulu'nun 80. oturumuna denk gelen "Üst Düzey Hafta" çerçevesinde New York'ta Rum lider Nikos Hristodulidis ve Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ile üçlü toplantı ayarlanacağını belirtti. Bu toplantıya ek olarak bu yıl içerisinde Türkiye, Yunanistan ve Birleşik Krallığın temsilcilerinden oluşan BM'nin katılımıyla genişletilmiş başka bir toplantı düzenleneceğini duyurdu.

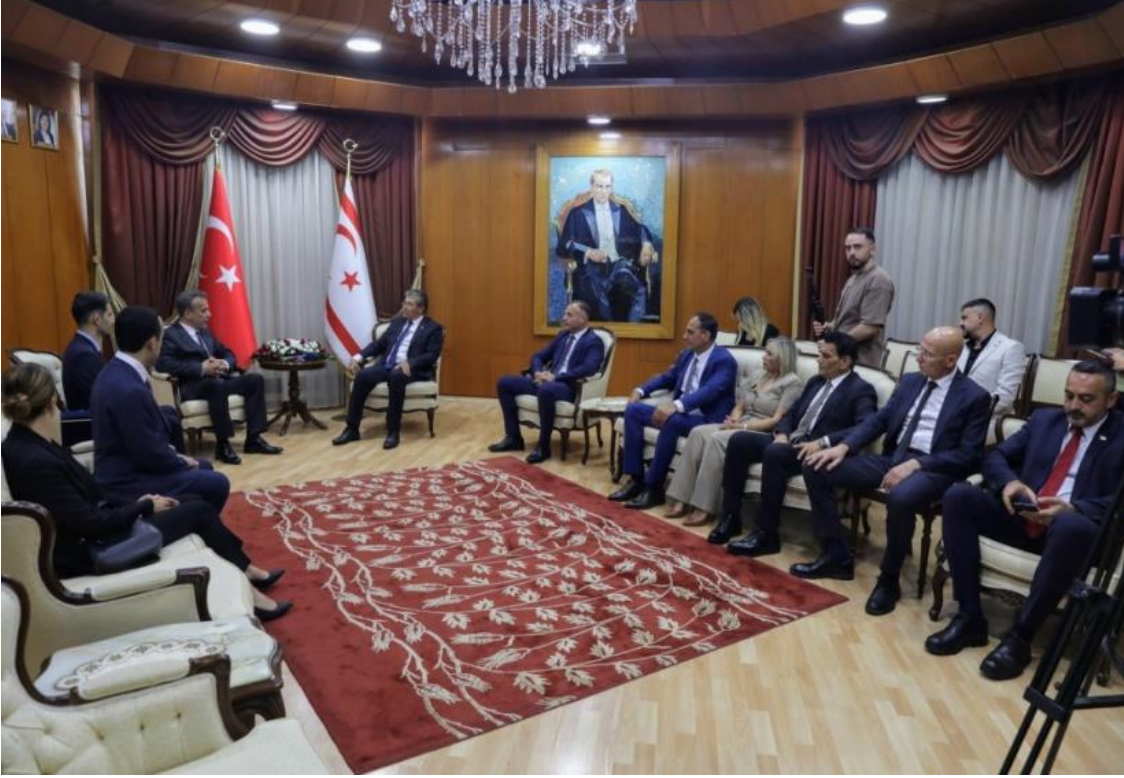
KKTC, Türk Dünyası Anayasa Yargısı Konferansı'na Gözlemci Üye Olarak Katıldı

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi, 17 Temmuz tarihinde Bakü'de imzalanan deklarasyon ile Türk Dünyası Anayasa Yargısı Konferansı'na (TÜRK-AY), Anayasa Mahkemesi Başkanı Bertan Özerdağ ve Anayasa Mahkemesi üyesi Peri Hakkı ile gözlemci üye olarak katıldı.

Gündeminde KKTC Anayasa Mahkemesi'nin gözlemci üye statüsü olan konferansta, üye devletler tarafından imzalanan Bakü deklarasyonuna dahil edilerek kabul edildi ve KKTC Anayasa Mahkemesi'ne gözlemci üye statüsü verildi.

Üstel TÜRKPA Heyetini Kabul Etti

19 Temmuz'da Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) Genel Sekreteri Mehmet Süreyya Er KKTC'ye geldi. Yaptığı açıklamada KKTC'nin Türk Dünyası'na fayda sağlayacak her süreçte destek vereceklerini ve KKTC'nin gözlemci üyeliğini kutladı. KKTC Başbakanı Ünal Üstel Türk Devletleri Teşkilatı ve TÜRKPA katında elde edilen gözlemci üyeliklerin Türk Dünyası ve KKTC'nin birlikteliğine önemli bir adım olduğunu belirtti.

Tatar: Kıbrıs Türk Halkı, Artık Eşit Bir Aktördür.

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı bağlamında yapılan törendeki konuşmasında "20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramımız kutlu olsun. 20 Temmuz 1974, Kıbrıs için tarihi bir dönüm noktasıdır. Kıbrıs Türk halkı için bu tarihte yaşadığı en büyük sevinçtir." ifadelerini kullandı.

Ada'daki sorunların çözümü için yeni bir siyasi düşüncenin gerekli olduğunu belirtti. Tatar, "Rum tarafı, Kıbrıs Cumhuriyeti adı altında tanınmanın konforuyla yıllardır çözümden uzak durdu. Halkımız izolasyon ve ambargolardan büyük zarar gördü." dedi. Konuşmasının devamında Türkiye'ye vermiş olduğu destekten dolayı teşekkür etti ve Kıbrıs Barış Harekati'nin 51. yıl dönümünü kutladı.

Cumhurbaşkanı Tatar'dan Denктаş'la ilgili Asılsız İddialar İçeren Kitaba Sert Eleştiri

26 Temmuz'da Tatar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denктаş ile ilgili gerçek olmayan iddiaların kullanıldığı kitaba şöyle sözlerde bulundu "Devletimiz KKTC'nin kurucu Cumhurbaşkanı, Kıbrıs Türk halkının yüz yılı aşan varoluş mücadelesinin simge ismi, büyük devlet ve halk adamı, merhum Rauf Raif Denктаş'a kabul edilemeyecek bir üslupla saldıran sözde kitap hakkında bir açıklama yapma gereği duydum. Tarihi kişilikleri eleştirmek başka bir şeydir, asılsız iddialarla hakaret etmek saçma sapan düşüncelerle kin ve nefret kusmak başka bir şey. Merhum Kurucu Cumhurbaşkanımızın aziz hatırası hakkında böyle bir üslup asla kabul edilemez." dedi.

Kırgız Cumhuriyeti

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Oş Şehrinde Lenin Caddesi'nin Adı Tarihsel Figürle Değiştirildi

3 Temmuz tarihinde Kırgızistan'ın Oş şehrinde, şehir merkezindeki önemli caddelerden biri olan Lenin Caddesi'nin adı, Alimbek Datka Caddesi olarak değiştirildi. Bu karar, şehirdeki tarihi ve ulusal kimliğe vurgu yapan bir dizi değişikliğin sonuncusu olarak kayıtlara geçti.

Bu isim değişikliği, Oş Belediye Başkanı Cengişbek Toktorbaev'in önerisi üzerine 3 Temmuz'da Oş Şehir Konseyi tarafından onaylandı. Karar, Başkan Sadır Caparov'un, ulusal ideolojiyi güçlendirmeyi ve tarihsel isimleri yasal zemine oturtmayı amaçlayan bir kanunu imzalamasının ardından geldi.

Bu isim değişikliği, ülkedeki Sovyet dönemi sembollerinin değiştirilmesi yönündeki daha geniş bir hareketin parçası olarak görülüyor. Daha önce, Haziran ayı başında Oş'un merkez meydanındaki Vladimir Lenin anıtı kaldırılmıştı.

Kırgızistan ve Tacikistan Arasındaki Sınır Kapıları Yeniden Açıldı

8 Temmuz tarihinde Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov ve Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahman, video konferans aracılığıyla Oş şehrindeki "Karamık" ve "Bor-Döbö" kontrol ve geçiş noktalarının açılış törenine katıldı.

Açılış töreni, Caparov'un Tacikistan'ın başkenti Duşanbe'ye gerçekleştirdiği devlet ziyareti sırasında gerçekleşti. Ziyaretin gündeminde sınır, ticaret, ekonomik ve kültürel ilişkiler gibi konuların olduğu belirtildi.

Kırgızistan ile Doğu Türkistan Arasında Öncelikli Ekonomik İş Birliği Alanları Belirlendi

15 Temmuz tarihinde Kırgızistan Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı'nda, Bakan Yardımcısı Sancar Bolotov ile Çin'in Doğu Türkistan Bölgesi Parti Komitesi Sekreter Yardımcısı He Zhong Yu arasında bir görüşme gerçekleştirildi.

Görüşmede tarım, yeşil enerji, ticaret ve turizm başta olmak üzere dört öncelikli iş birliği alanı belirlendi ve Kırgızistan'ın ekonomik potansiyeli vurgulandı. Taraflar, karşılıklı diyalogun güçlendirilmesi ve somut iş birliği projelerine başlanması yönünde mutabık kaldılar.

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Toplantısı Issık Göl'de Gerçekleştirildi

18 Temmuz tarihinde Kırgızistan'ın Issık Göl şehrinde düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı üye ülkelerinin insan kaynaklarından sorumlu kurum başkanlarının IV. Toplantısı, TDT Dönem Başkanı Kırgızistan'ın ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Toplantıda, insan sermayesinin Türk Dünyası'nın kalkınmasındaki önemi vurgulandı; kurumsal iş birliğinin güçlendirilmesi ve vatandaş odaklı kamu hizmeti sisteminin geliştirilmesine yönelik ortak irade ortaya konuldu.

Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan Arasında Sınırların Birleşmesine İlişkin Anlaşma Onaylandı

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, 31 Mart tarihinde Hucend şehrinde imzalanan "Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan Arasında Üç Devletin Devlet Sınırlarının Birleşme Noktası Hakkında Anlaşmanın Onaylanması"na ilişkin Kırgız Cumhuriyeti Kanunu'nu 18 Temmuz'da imzaladı.

Bu yasa, Kırgızistan Parlamentosu (Cogorku Keneş) tarafından 25 Haziran tarihinde kabul edilmişti. Kanunun temel amacı, söz konusu uluslararası anlaşmanın Kırgızistan'ın iç hukukunda gerekli yasal onay sürecini tamamlamaktır. Bu süreç, "Uluslararası Antlaşmalar Hakkında" ve "Jogorku Keneş Tüzüğü Hakkında" kanunlarına uygun olarak yürütülmüştür. Bu onayla birlikte, üç ülke arasındaki sınırların kesişim noktasına ilişkin 31 Mart tarihli anlaşma yasal geçerlilik kazandı.

Moğolistan Cumhurbaşkanı Kırgızistan'a Devlet Ziyareti Gerçekleştirdi

Moğolistan Cumhurbaşkanı Uhnaagiyn Hurelsuh, Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un daveti üzerine 20 Temmuz tarihinde Kırgızistan'a devlet ziyareti gerçekleştirdi. Devlet başkanları, ikili görüşmeler ve törensel etkinliklerin yanı sıra kültür ve sanat dünyasının temsilcilerinin katılımıyla düzenlenen iş forumu ve konser programlarına katıldılar. Taraflar, siyaset, ticaret, ulaştırma ve tarım başta olmak üzere iş birliğinin temel alanlarını görüştüler.

Macar Cumhuriyeti

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Orban Ülke Gündemi Hakkında Konuştu

Orbán 4 Temmuz'da Kossuth Radyosu'ndaki konuşmasında ülkesinin gündemindeki en önemli konulara değindi.

Öncelikle, Ukrayna'nın AB üyeliğine kesinlikle karşı olduğunu belirterek, bu durumun hem savaşı birliğe taşıyacağını hem de Avrupa ekonomisini sarsacağını savundu.

Orbán, Avrupalıların çoğunun da bu duruma karşı olduğunu ve Brüksel'in halkın iradesini göz ardı ettiğini öne sürdü. Diğer yandan, Rusya'ya yönelik olası enerji yaptırımlarının Macaristan'daki ailelerin mali güvenliğini tehlikeye atacağını vurgulayan Başbakan, Brüksel'in Macaristan'a bu tür kararlar dayatmasını "yetki kötüye kullanımı" olarak nitelendirdi. İç gündemde ise "Onur Yürüyüşü"nü ve çocukların bilinçlendirilmesine yönelik çabaları reddettiğini ifade etti.

Orban'dan AB Komisyonu Başkanı von der Leyen'e "yolsuzluk" suçlaması

9 Temmuz'da Orbán, X sosyal medya platformunda yaptığı paylaşımlarla Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen'i yolsuzlukla suçladı ve istifası için çağrıda bulundu.

10 Temmuz'da Avrupa Parlamentosu'nda yapılacak olan gensoru oylamasına atıfta bulunan Orbán, yolsuzluğun sadece görünen kısım olduğunu savunarak, von der Leyen liderliğindeki Komisyon'u Avrupa'nın rekabet gücünü zayıflatmak, enerji fiyatlarını yükseltmek, yasa dışı göçü artırmak ve Ukrayna'daki savaşı desteklemek gibi çeşitli konularda başarısız olmakla eleştirdi.

Orbán, bu oylamanın Avrupa'nın geleceği için bir dönüm noktası olduğunu belirterek, bir yanda "Brüksel'in imparatorluk elitleri"nin, diğer yanda ise "vatanseverler ve sağduyu"nun yer aldığını söyledi. Gensoru önergesi, von der Leyen ile Pfizer CEO'su arasındaki aşı alımıyla ilgili gizli mesajlaşmalar nedeniyle "Pfizergate" skandalı adı altında verilmişti.

Hükümet, Ukrayna'da Macar Vatandaşının Ölümüyle İlgili Olarak AB'den Eylem Talep Ediyor

15 Temmuz'da Macaristan AB İşleri Bakanı János Bóka, Ukrayna'daki bir Macar vatandaşının ölümüyle ilgili olarak, Macaristan'ın AB'den Ukrayna'ya karşı harekete geçmesini ve tazminat talep etmesini istediğini belirtti.

AB'nin bu konudaki sessizliğini eleştiren Bóka, Ukrayna'nın hukukun üstünlüğüne sahip olmadığını ve bu durumun AB üyeliğini engellemesi gerektiğini savundu. Bóka, Macaristan'ın Ukrayna'nın AB üyeliği konusundaki veto hakkını kullanacağını ve AB kurumlarının bu vetoyu aşmak için siyasi saldırılarda bulunabileceğini düşündüğünü ifade etti.

Orbán, Resmi Ziyaret Kapsamında Birleşik Arap Emirlikleri Cumhurbaşkanı'nı Kabul Etti

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Devlet Başkanı Şeyh Muhammed bin Zayed El Nahyan 17 Temmuz'da Macaristan'a resmi ziyarette bulundu.

Ziyaret kapsamında, başta enerji, tarım ve gıda sanayi, savunma sanayi ve yeni teknolojiler olmak üzere 14 anlaşma imzalandı.

Anlaşmalar iki ülke arasındaki ilişkileri sadece siyasi düzeyden çıkararak, ekonomik, finansal ve teknolojik alanlarda çok yönlü iş birliği modeline taşımayı amaçlamaktadır.

Macaristan ve Sırbistan, AB Enerji Arzını Korumak İçin Yeni Petrol Boru Hattı İnşa Edecek

21 Temmuz'da Péter Szijjártó, Macaristan'ın enerji güvenliğini güçlendirmek ve kamu hizmetleri maliyetlerini düşük tutmak amacıyla Sırbistan ile yeni bir petrol boru hattı inşa edileceğini duyurdu.

Szjártó, Rusya ve Sırbistan enerji bakan yardımcılarıyla yaptığı görüşmelerin ardından, bu projenin 2027 yılına kadar faaliyete geçebileceğini belirtti. AB'nin Rus enerjisine yönelik politikalarını sert bir şekilde eleştiren Bakan, Brüksel'in Macaristan'ın Rus petrolü ve doğalgazından vazgeçmesini isteyerek enerji güvenliğini tehlikeye attığını ve kamu hizmetleri maliyetlerini artırma riski yarattığını savundu. Bu nedenle, Macaristan'ın mevcut kaynaklarını koruyarak Sırbistan ile yılda 5 milyon tona kadar petrol taşıma kapasitesine sahip olacak yeni bir boru hattı inşa etme kararı aldığını ifade etti.

Başbakan Viktor Orbán, Alice Weidel ile Görüştü

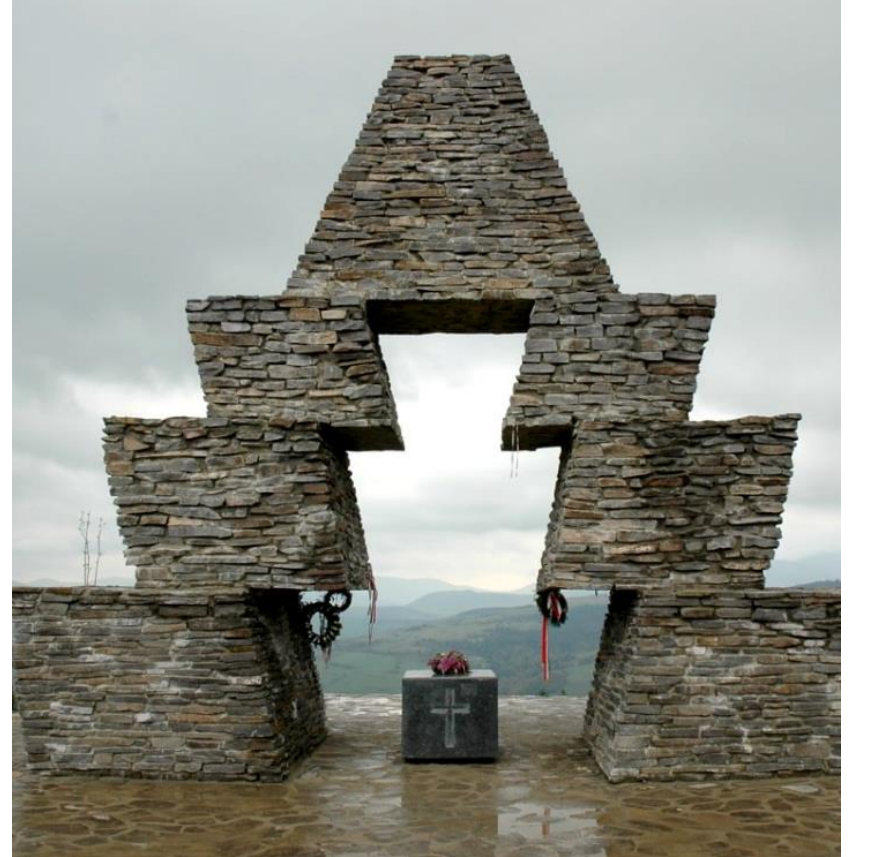
Almanya için Alternatif Partisi (AfD) Eş Başkanı Alice Weidel, Macaristan Başbakanı Viktor Orbán'la 29 Temmuz'da yaptığı görüşme sonrası Avrupa Birliği'ne (AB) yönelik sert eleştirilerde bulundu.

Weidel, AB'nin mevcut politikalarının Avrupa ekonomisini zayıflattığını ve halkın çıkarlarını temsil etmediğini savundu. Özellikle Ursula von der Leyen'in liderliğini yolsuzlukla ilişkilendiren Weidel, AB'nin aldığı kararların, sanayiye zarar verdiğini ve gümrük anlaşmalarının ABD'ye avantaj sağladığını belirtti. Weidel, Macaristan'ı "akıllı politika izlediği" için överken, Macaristan'da gördüğü yüksek yaşam standardının AB'den bağımsız kalmanın bir sonucu olduğunu ifade etti. Ayrıca, AfD'nin Almanya'da hükümet tarafından baskı altına alındığını öne sürerek, Ukrayna'ya silah ve finansal yardım gönderilmesine karşı olduklarını ve bu savaşın Avrupa'nın güvenlik çıkarlarına aykırı olduğunu söyledi. Son olarak, Macaristan'daki muhalefet lideri Péter Magyar'ı "Brüksel'in yapay bir ürünü" olarak nitelendirerek, Macar siyasetine dış müdahaleye karşı çıktığını belirtti.

Ukrayna'da Macar Azınlığa Yönelik Baskılar Artıyor

29 Temmuz'da Ukrayna Macarlar Partisi Başkanı László Brenzovics, açıklamalarda bulundu. Açıklamalarında Ukrayna'daki Macar azınlığın durumu kötüleştiğini, savaş nedeniyle ailelerin parçalandığını ve erkeklerin ülkeyi terk edemediğini belirtti. Brenzovics, 2014'ten bu yana Macar karşıtı duyguların arttığını, anıtlara saldırıların ve parti merkezinin bombalanması gibi olayların yaşandığını ifade etti. Ayrıca, yüzlerce etnik Macar'ın "Ukrayna düşmanı" olarak listelendiği bir internet sitesini kınadı. Brenzovics, Ukrayna'nın azınlık haklarıyla ilgili yükümlülüklerini yerine getirmediğini ve AB üyeliğinin ancak anayasal düzen ile hukukun üstünlüğü yeniden sağlandığında gündeme gelebileceğini vurguladı.

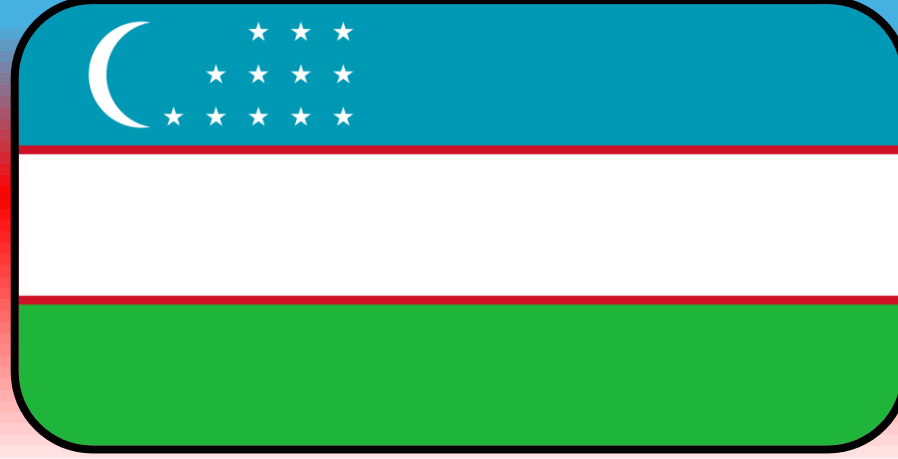
AB Ticari Anlaşmazlıkları Yaşanırken ABD'nin Macaristan'a Yatırımı Arttı

30 Temmuz'da Macaristan Dışişleri ve Ticaret Bakanı Péter Szijjártó, yaptığı açıklamada, ABD yatırımlarının Macaristan ekonomisi için önemine vurgu yaptı.

Bakan, özellikle Donald Trump'ın başkanlık döneminden bu yana Macaristan'a dört büyük Amerikan Ar-Ge yatırımının geldiğini ve yeni yatırımların da yolda olduğunu belirtti. Bu yatırımların, istihdam yaratma ve ekonomik büyümeye olan katkısıyla Avrupa Komisyonu'nun gümrük anlaşmazlıklarından kaynaklanan zararları telafi edeceğini savundu.

Szijjártó, Avrupa Komisyonu'nu "yanlış ve tehlikeli kararlar" almakla suçlayarak, Avrupa ekonomisini zor bir duruma soktuğunu ve Brüksel'de kapsamlı bir liderlik değişikliğine ihtiyaç olduğunu söyledi.

Özbekistan Cumhuriyeti

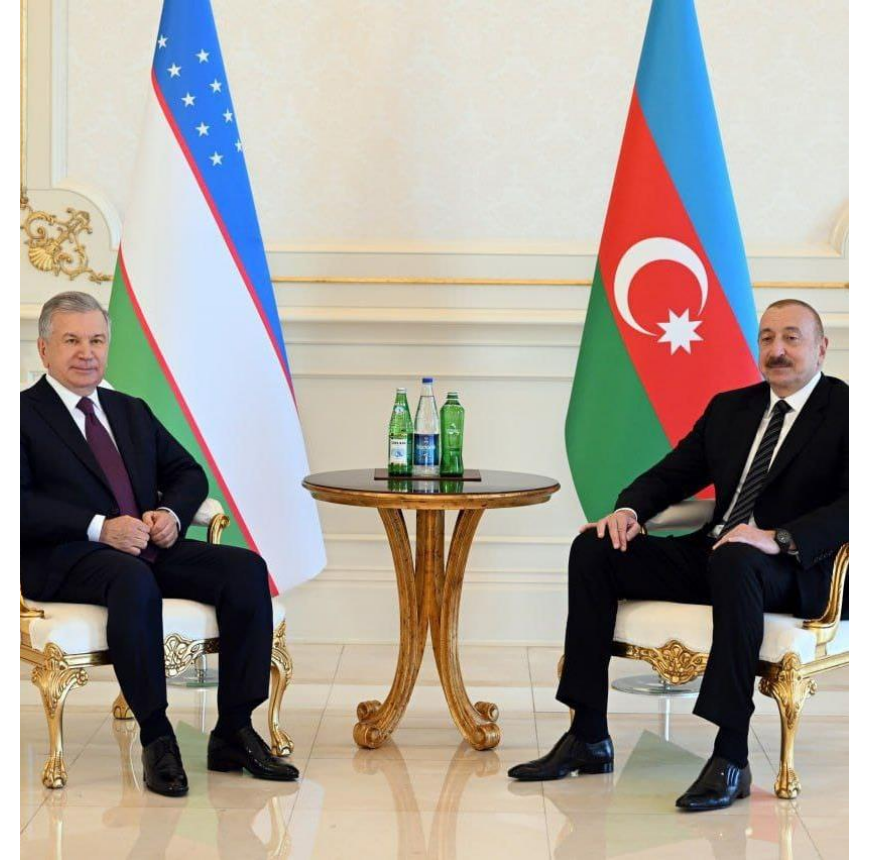
Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev Azerbaycan'ı ziyaret etti

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev 2 Temmuz tarihinde Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyevin resmi daveti üzerine Azerbaycan ziyaretini gerçekleştirdi. Devlet başkanı Mirziyoyev Haydar Aliyev Havalimanında resmi bir törenle karşılandı. İki liderin, Bakü şehrinde yer alan Zagulba Köşkü'ndeki görüşmesinin ardından. Yüksek Devletlerarası Konseyinin ikinci toplantısı başlatıldı.

Toplantıda, iki devlet arasındaki dostluk, stratejik ortaklık ve ittifak ilişkilerinin daha da güçlendirilmesi ve öncelikli iş birliği alanlarında iş birliği ve fikir alışverişinin genişletilmesi konuları ele alındı. Özbek lider, "Tarih boyunca ilişkilerimiz hiçbir zaman bugünkü kadar yüksek olmamıştı" diyerek Yüksek Devletlerarası Konsey'in ikinci toplantısının ülkeler arasındaki diplomatik ilişkilerin kuruluşunun 30. yıl dönümüne denk geldiğini vurguladı.

Özbekistan BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Konseyine Üye Olarak Seçildi

4 Temmuz tarihinde Roma'da düzenlenen Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Konseyi'nin 2028-2029 dönemi üyeliğine Özbekistan oybirliğiyle seçildi. Özbekistan için FAO Konseyi üyeliği, küresel tarım ve gıda politikasını şekillendirme, finansal kaynakları çekme, bölgesel girişimleri teşvik etme gibi çeşitli fırsatlar sunmaktadır.

İQTİSADİ ƏMƏKDAŞLIQ TƏŞKİLATININ 17-Cİ ZİRVƏ GÖRÜŞÜ

XANKƏNDİ, AZƏRBAYCAN
3-4 İYUL 2025

17th SUMMIT OF THE ECONOMIC
COOPERATION ORGANIZATION
KHANKENDI, AZERBAIJAN
JULY 3-4, 2025

Özbekistan EİT kapsamında İş Birliği Alanlarını Genişletiyor

4 Temmuz tarihinde Azerbaycan'ın Hankendi Şehrinde Ekonomik İş Birliği Teşkilatı (EİT) 17. zirvesini gerçekleştirdi. Zirvede Üye devletlerin Liderleri arasında çok taraflı görüşmelerin yanı sıra ikili görüşmeler de yapıldı. Özbekistan Cumhurbaşkanı EİT çerçevesinde, Pakistan Başbakanı ve Afganistan vekili ile ikili görüşme gerçekleştirdi.

Özbekistan- Pakistan İş Birliği

4 Temmuz tarihinde Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Pakistan Başbakanı Şahbaz Şerif ile görüştü. Görüşmede, iki devlet arasında ekonomik, ticari, üretim ve yatırım özellikle ulaşım konusunda “Transafgan” demiryolu projesinin hızlandırılması gibi konular konuşuldu.

Mirziyoyev, Afganistan Başbakan Yardımcısı Vekili ve Ekonomik İşlerden Sorumlu Molla Abdul Gani Baradar ile de görüştü. Görüşmede, ticaret, ekonomi, ulaşım, lojistik ve enerji alanlarındaki iş birliğinin daha da genişletilmesine dair güncel konular ele alındı. Özbekistan lideri, ilgili altyapının ve sınır ticaretinin daha da geliştirilmesi; tekstil, madencilik, ve ilaç sanayileri, inşaat malzemeleri üretimi, tarım ürünlerinin işlenmesi gibi alanlarda ortak projelerin ilerletilmesinin önemine dikkat çekti. Stratejik öneme sahip bölgesel bir proje olan “Transafgan” demir yolu projesinin hızlandırılması gerekliliği de vurgulandı.

BRICS

Brasil 2025

Özbek Heyeti BRICS- 2025 Zirvesine Katıldı

6-7 Temmuz tarihlerinde Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde düzenlenen 17. BRICS Zirvesi'ne Özbekistan'dan bir heyet katıldı. Zirvede Özbekistan, BRICS Bankası olarak bilinen Yeni Kalkınma Bankası'na (NDB) üye olarak kabul edildi. NDB üye sayısı Özbekistan ve Kolombiya'nın katılımıyla 11'e çıktı. Zirve sonunda Özbekistan'ın BRICS ortağı olduğu bildirgesi kabul edildi.

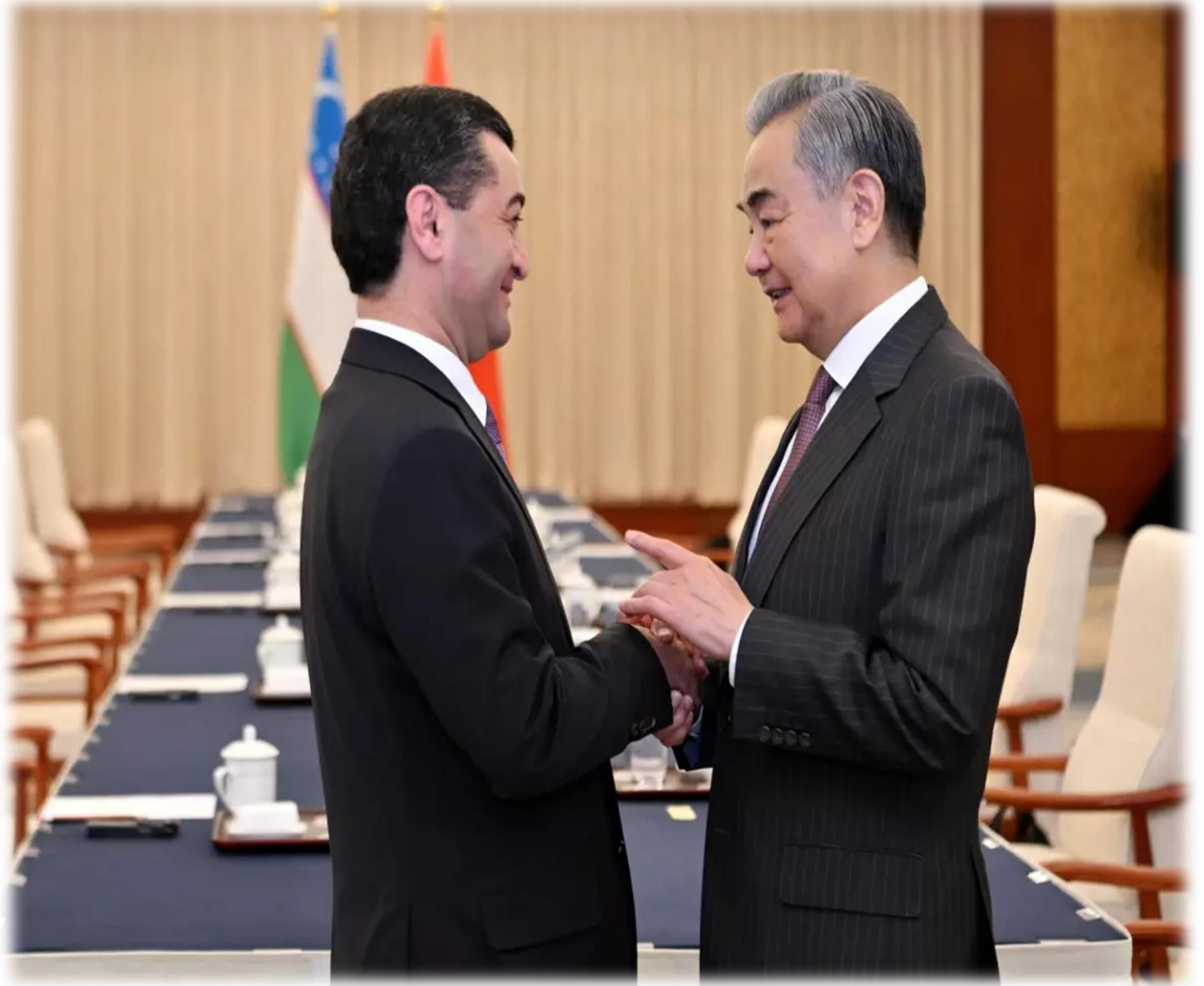
IMF Özbekistan'ın Ekonomik Reformlarını Takdir Etti

Uluslararası Para Fonu (IMF), 15 Temmuz tarihinde yayınladığı rapora göre Özbekistan'da uygulanan ekonomik reformların önemli birtakım olumlu gelişmeleri harekete geçirdiğini bildirdi. Özbekistan'da 2016 yılında Şevket Mirziyoyev'in Cumhurbaşkanlığı görevine gelmesinin ardından ülkenin gayrisafi yurt içi hasılası(GSYH) yüzde 5.7 ve yıllık istihdam büyümesi ise yüzde 3.6 oranında büyüdüğü belirtildi. Ayrıca IMF'nin raporuna göre, ekonomik reformların uygulanmasıyla birlikte daha yüksek yatırım, büyüme ve yoksulluğun azaltılması gibi olumlu gelişmeleri harekete geçirdi.

Çin ve Özbekistan İlişkilerini Güçlendiriyor

17 Temmuz tarihinde Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, Çin'in Tianjin şehrinde Özbekistan Dışişleri Bakanı Bahtiyar Saidov ile bir araya geldi. Görüşmede Wang, Çin-Kırgızistan-Özbekistan Demiryolu'nun en kısa sürede faaliyete geçmesini teşvik etmesi ve ikili iş birliğinde daha fazla başarı elde etmesini gerektiğini belirtti. Saidov ise, Çin ile lojistik, madenler, yapay zeka, yeşil dönüşüm ve çölleşme kontrolü gibi alanlarda iş birliğini artırmaya istekli olduklarını ifade etti.

Özbekistan Nüfusu 38 Milyona Yaklaştı

26 Temmuz tarihinde Özbekistan Devlet İstatistik Ajansı tarafından yayınlanan resmi verilere göre ülke nüfusu son bir yılda yüzde 2 oranında bir artış göstererek 37 milyon 859 bin 700 kişiye ulaştı. İstatistik kurumu, Özbekistan'da nüfus artış dinamiklerini dikkate alarak gelecek aylarda demografik politika raporlarının yayınlanacağını bildirdi.

Türkmenistan Cumhuriyeti

Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türkmenistan, Çin'in Uygur Özerk Bölgesi ile Ortaklık Konferansına Ev Sahipliği Yapıyor

2 Temmuz tarihinde Aşgabat'ta düzenlenen konferansta, Türkmenistan ile Çin'in Uygur Özerk Bölgesi arasındaki tarım alanındaki iş birliğinin mevcut durumu ve gelecekteki kalkınma beklentileri ele alındı. Çin heyetine Uygur Özerk Bölgesi Halk Hükümeti Başkan Yardımcısı Vang Gan'ın başkanlık ettiği etkinlikte, tarım sektörünün ikili stratejik iş birliğindeki önemi vurgulandı.

Görüşmede, tarım sanayisinin geliştirilmesi, bilimsel temelli tarım uygulamaları, uzman eğitimi ve deneyim paylaşımı gibi konular öne çıktı. Çinli yetkililer, Türkmenistan'ı güvenilir bir ortak olarak gördüklerini belirterek ortak projeler yürütmeye yönelik ilgilerini dile getirdi.

Azerbaycan'da, TAPI ve TAP Projelerinin Uygulanmasına İlişkin Türkmen-Afgan Toplantısı Yapıldı

3 Temmuz'da Türkmenistan Dışişleri Bakanı Raşid Meredov başkanlığındaki Türkmen heyeti, Azerbaycan ziyareti kapsamında Afganistan Ekonomik İşlerden Sorumlu Başbakan Yardımcısı Abdulgani Birader ile bir araya geldi.

Görüşmede; Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan (TAPI) doğal gaz boru hattının inşası, Türkmenistan-Afganistan-Pakistan (TAP) enerji nakil hatları ve fiber optik iletişim hatları ele alındı.

Son olarak taraflar enerji ve ulaştırma-iletişim alanlarındaki iş birliğine özel önem verdiğini belirtti.

Türkmenistan, Avrupa Yatırım Bankası ile İş Birliğini Yoğunlaştırıyor

9 Temmuz tarihinde Türkmenistan'ın Avrupa Birliği Büyükelçisi Sapar Palvanov , Avrupa Yatırım Bankası (AYB) Asya Bölgesi Baş Kredi Sorumlusu David Mongussi başkanlığındaki heyet ile Türkmenistan'ın Brüksel Büyükelçiliği'nde bir araya geldi.

Görüşmede taraflar, uzun vadeli iş birliği için istikrarlı bir temel oluşturacak çerçeve anlaşmalarının imzalanması konusunda görüş alışverişinde bulundu. Taraflar, bu tür anlaşmaların sürdürülebilir ekonomik büyüme, altyapı modernizasyonu, yeşil enerji ve dijital çözümlerin sağlanmasında ulusal önceliklerin hayata geçirilmesine katkı sağladığını vurguladı.

Görüşmede, AYB Başkan Yardımcısı Kariakos Kokorius'un, Ağustos 2025'te Türkmenistan'ı ziyaret ederek Avaza Millî Turizm Bölgesi'nde düzenlenecek Üçüncü Birleşmiş Milletler Denize Kıyısı Olmayan Gelişmekte Olan Ülkeler Konferansı'na (LLDC3) katılmayı planladığı ifade edildi.

Türkmenistan Devlet Başkanı 6 Aylık Sonuçların Görüşüldüğü Kapsamlı Bir Hükümet Toplantısı Düzenledi

Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov, 11 Temmuz'da Türkmenistan Bakanlar Kurulu'nun genişletilmiş toplantısına başkanlık etti.

Toplantıda bu yılın son altı ayında yürütülen çalışmaların sonuçları özetlendi ve ülkenin sosyo-ekonomik kalkınması için kabul edilen programların uygulanması ele alındı.

Kurbankulu Berdimuhammedov, Türkmen-Azerbaycan İş Birliğini Üç Başlıkta Değerlendirdi

Türkmen-Azerbaycan iş birliğini güçlendirme amacıyla Serdar Berdimuhammedov ile İlham Aliyev 16 Temmuz'da Azerbaycan'da bir araya geldi.

Aliyev görüşmenin iki ülke arasındaki kardeşlik ilişkilerinin gelişmesine önemli katkı sağlayacağına olan inancını dile getirirken Berdimuhammedov Azerbaycan'a davet edilmesinden ve gösterilen misafirperverlikten duyduğu memnuniyeti belirtti.

Ayrıca, Berdimuhammedov bu ziyaretin Türkmenistan ile Azerbaycan'ı birbirine yakınlaştırma ve uzun vadeli bir iş birliği stratejisinin uygulanmasına yönelik mutabık kalınan yaklaşımların geliştirilmesinde önemli bir adım olacağı yönündeki güvenini de paylaştı.

Türkmenistan'ın ABD Büyükelçiliği, Vatandaşlarına Yönelik Bir Duyuru Yayınladı

Türkmenistan'ın ABD Büyükelçiliği 17 Temmuz'da ABD'de daimi veya geçici olarak ikamet eden Türkmen vatandaşlarına, ciddi sonuçlarla karşılaşmamak için göçmenlik yasaları da dahil olmak üzere tüm ABD yasa ve yönetmeliklerine uyma çağrısında bulundu. Duyuruda şu ifadelere yer verildi:

Vizelerin ve diğer oturma izinlerinin geçerliliğine özen gösterin;

kalmayı devam etmeyi planlıyorsanız, vizelerinizi ve izinlerinizi sona ermelerinden hemen önce yenileyin;

göç mevzuatı kurallarına uygun olarak çalışma izni veya diğer ilgili belgeleri alın.

Göçmenlik yasalarına uyulmamasının sonuçları ciddi olabilir:

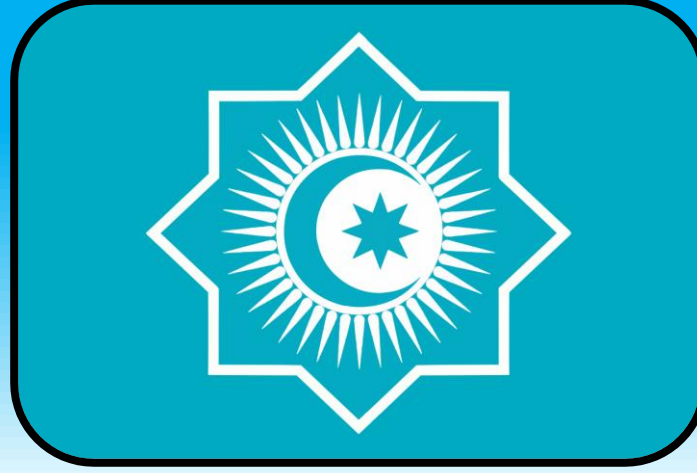
para cezası veya sınır dışı edilme ve ardından ABD'ye giriş yasağı;

uzun bir süre vize veya diğer izinlerin alınması olasılığının engellenmesi;

ABD göçmenlik yetkilileri tarafından gözaltına alınma veya diğer yaptırımlar.

Büyükelçilik ayrıca, ABD'deki Türkmenistan Büyükelçiliği'ne kayıt yaptırmanın önemli bir prosedür olduğunu hatırlattı.

Türk Devletleri Teşkilatı

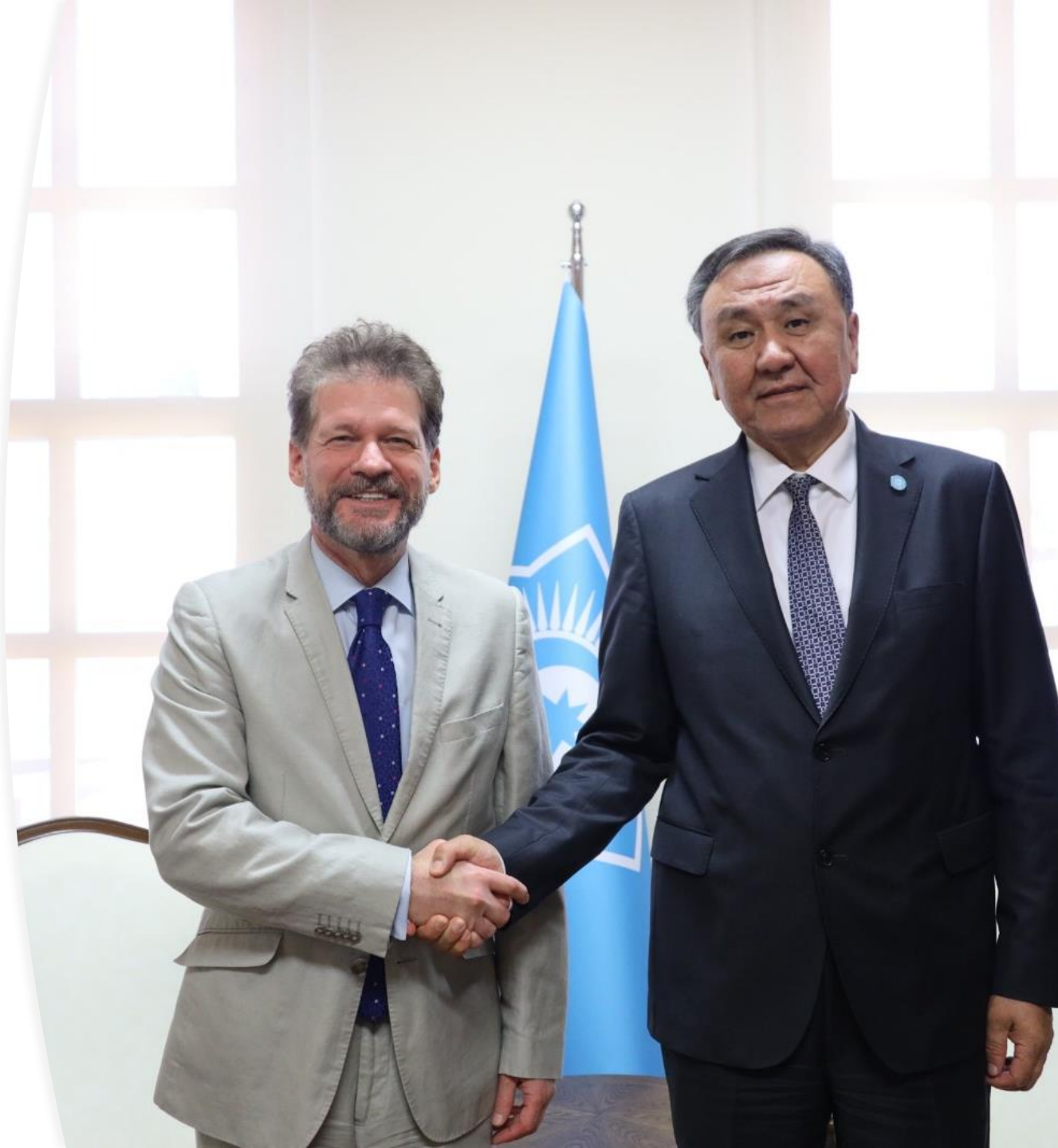
Temmuz Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

TDT İkili Görüşmeler: Temmuz

7 Temmuz tarihinde Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Genel Sekreteri Büyükelçi Kubanıçbek Ömüraliyev, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün ile görüştü. Savunma sanayide ortak girişimlerin ilerletilmesi, teknoloji paylaşımı, kabiliyet eşleştirmesi ve ortak üretim gibi konularda somut projeler ele alındı.

25 Temmuz tarihinde Ömüraliyev, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Jovan Manasijevski'yle görüştü. Görüşmede üçüncü taraflarla iş birliği de dahil olmak üzere TDT'nin uluslararası arenadaki artan rolü hakkında görüş alışverişinde bulundular

TDT Toplantıları: Temmuz

4 Temmuz'da işgalden kurtarılan Karabağ bölgesindeki Hankendi şehrinde yapılan Ekonomik İş birliği Teşkilatı'nın (EİT) 17. Zirvesi yapıldı. Zirvede Ömüraliyev ve EİT ülkelerinin temsilcileri ekonomik bağların güçlendirilmesinin ve TDT'de iş birliğinin derinleştirilmesinin önemini vurguladı.

16 Temmuz'da yeni atanan Macar büyükelçiler için düzenlenen "Macar Diplomasi Akademisi"nin altıncı eğitim programına Ömüraliyev çevrimiçi katıldı. Orta Koridor, Türk Yatırım Fonu ve Dijital Ekonomi Ortaklık Anlaşması gibi girişimler aracılığıyla Türk Devletlerinin artan ekonomik ve jeopolitik önemine değindi. Giderek daha parçalı ve çok kutuplu bir dünya düzenine doğru yaşanan kaymaya dikkat çekti. TDT gibi bölgesel iş birliği mekanizmalarının, Avrasya genelinde bağlantısallığın, istikrarın ve kapsayıcı kalkınmanın sağlanmasındaki stratejik rolünü vurguladı.

TDT Toplantıları: Temmuz

22 Temmuz'da TDT Müslüman Dini Kurul Başkanları Konseyi bünyesinde oluşturulan Fetva Koordinasyon Grubu'nun istişare toplantıları yapıldı. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkiye'nin dini kurullarından üst düzey fetva temsilcileri toplantıya katıldı. Fetva usulleri, hilal gözlemlerindeki esaslar, namaz vakitlerinin hesaplanması, zekât ve öşre dair hükümler, gibi İslam hukukunun temel konularını kapsamlı şekilde toplantıda ele alındı.

2026 Türk Dünyası Turizm Başkenti Ankara Oldu

8 Temmuz'da TDT Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Mirvokhid Azimov Ankara'da düzenlenen toplantıda "turkicsilkroad.com" turizm platformunun zenginleştirilmesi, "Ortak Müzekart" geliştirilmesi gündeme alındı.

9 Temmuz'daki toplantıya, TDT üye ve gözlemci devletlerinden turizmden sorumlu bakanlar katıldı. Ömüraliyev, TDT'nin turizm alanındaki girişimlerini vurguladı. Turizm alanında iş birliğine dair Mutabakat Zaptı'nın imzalanması, Ankara Bildirisi kabul edildi. Toplantıda alınan ortak kararlar, Ankara 2026 yılı için "Türk Dünyası Turizm Başkenti" ilan edildiğini duyurdu.

Türk Kayak Merkezleri Birliği'nin İlk Zirvesi Azerbaycan'da Yapıldı

12 Temmuz'da Azimov başkanlığında yapılan Türk Kayak Merkezleri Birliği'nin (TKMB) ilk zirvesi Türk ülkelerinde dağ turizminin gelişimi, dağ turizminin mevsimselliğini aşmak, bölgesel iş birliğini genişletmek, Türk devletlerinde kış sporlarının geliştirilmesi, turizm eğitimi, mesleki eğitim ve istihdam olanaklarının kalitesinin artırılması başlıkları yer aldı.

Toplantıya TKMB'nin dört kurucu üyesi olan Şahdağ, Şimbulak, Amirsoy, Uludağ kayak merkezleri yetkilileri ile TDT Sekreteryası katıldı. Toplantıda Kayak Gazetecileri Kulübü'nün kurulması ve birliğin yeni üyelerle genişletilmesi gibi önemli inisiyatifler ele alındı. Yeni katılan dört üye ise Kazakistan'dan Oi Qaraqay Dağ Tatil Köyü, Azerbaycan'dan Tufandağ Dağ Tatil Köyü, Türkiye'den Ejder 3200 Dünya Kayak Merkezi ve Erciyes Dağı Kayak Merkezi oldu.

TDT'ye Atanan İlk Daimî Temsilci, Güven Mektubunu Sundu

16 Temmuz'da Kazakistan Cumhuriyeti'nin TDT Daimî Temsilcisi Büyükelçi Yerkebulan Sapiyev, güven mektubunu Ömüraliyev'e sundu.

Ömüraliyev, yaptığı değerlendirmede, TDT'nin 2009'da Nahçıvan Anlaşması'nın imzalanmasıyla kurulduğunu, anlaşmada her üye devletin TDT nezdinde kendi temsilcisini atama hakkına sahip olduğunu belirtildiğini dile getirdi. Büyükelçi Sapiyev'in TDT tarihindeki ilk atanan Daimî Temsilci olma özelliğini taşıdığını vurgulayarak, bunun Nahçıvan Anlaşması'nda öngörülen kurumsallaşma süreci bakımından önemli bir dönüm noktası teşkil ettiğini ifade etti.

Sakarya Üniversitesi

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi

Ülke Araştırmacıları

**Emir
Yılmaz**

**Dilek
Tarak
&
Esmanur
Cömert**

**Erdem
Yılmaz
&
Saadet
Duman**

**Kübra
Karagözoğlu
&
Beyza Nur
Çoban**

**Emir
Karakoç
&
Zeynep
Senem
Pehlivan**

**Gizem Özen
&
Numukhammedov
Rustamov**

**Merve
Albayrak
&
Merve
Boyun**

**Muhammed
Çağrı
Turhan
&
Zişan
Demirkan**

Yararlanılan Kaynaklar:

- 525.az
- avim.ogr.tr
- edition.cnn.com
- hungarytoday.hu
- miniszterelnok.hu
- tr.euronews.com
- trthaber.com
- turkkon.org
- <https://24.kg/kyrgyzcha/>
- <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
- <https://egemen.kz/>
- <https://kg.akipress.org/>
- <https://haberkibris.com/>
- <https://en.apa.az/>
- www.milatgazetesi.com
- <https://turkmenportal.com>
- <https://tr.wikipedia.org/>
- <https://www.aa.com.tr/tr>
- <https://www.azattyk.org/news>
- <https://www.bbc.com/kyrgyz>
- <https://www.election.gov.kz/>
- <https://www.kibrispostasi.com/>
- <https://www.kibrisgazetesi.com/>
- <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>
- <https://qha.com.tr/>
- <https://xabardor.uz/uz/>
- <https://tmrl.gov.tm/tk/news>
- <https://www.sondakika.com>
- <https://qazinform.com/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

- <https://www.kazakistan.kz>
- <https://www.uzdaily.uz/ru>
- <https://www.yeniduzen.com>
- <https://www.ombudsman.gov.tr/>
- <https://www.kktcb.org/tr>
- <https://www.sozcu.com.tr/>
- <https://www.mfa.gov.tr/>
- <https://www.mynet.com/>
- <https://www.trthaber.com/>
- <https://www.atavatan-turkmenistan.az>
- <https://tdh.gov.tm/tk>
- <https://www.azathabar.com/z/2246>
- <https://www.trt.net.tr/turkmen/dunya>
- <https://www.voaturkce.com/>
- [primeminister.kz](https://www.primeminister.kz)

- <https://www.turkmenhabar.com/>
- <https://jeyhun.news/>
- <https://www.mfa.gov.tm/tk/news>
- <https://caa.gov.tm/>
- <https://turkmenistan.gov.tm/tk>
- <https://www.sondakika.com/>
- <https://www.turkmenturkbank.com>
- <https://orient.tm/tm>
- <https://business.com.tm/tr/>
- <https://www.ntv.com.tr/>
- <https://www.washingtonpost.com/>
- <https://turkmentv.gov.tm/>
- <https://business.com.tm/>
- <https://metbugat.gov.tm/>
- <https://www.tv7israelnews.com/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.